HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שוטות נינהו אלא תני טועות דתניא [א]יום אחד טמא ויום אחד טהור °משמשת שמיני ולילו עמו וארבעה לילות מתוך שמונה עשר יום ואם היתה רואה מבערב אינה משמשת אלא שמיני בלבד [ב]שני ימים טמאין ושני ימים טהורין משמשת שמיני ושנים עשר וששה עשר ועשרים ותשמש נמי בתשסר אמר רב ששת זאת אומרת (א)[ג]גרגרן דתנן אסור רב אשי אמר נהי דחד עשר לא בעי שימור עשירי מיהא בעי שימור [ד]שלשה ימים טמאין ושלשה ימים טהורין משמשת שני ימים ושוב אינה משמשת לעולם [ה]ארבעה ימים טמאים וארבעה ימים טהורין משמשת יום אחד ושוב אינה משמשת לעולם [ו]חמשה ימים טמאים וחמשה ימים טהורין משמשת שלשה ימים ושוב אינה משמשת לעולם [ז]ששה ימים טמאין וששה ימים טהורין משמשת חמשה ימים ושוב אינה משמשת לעולם [ח]שבעה ימים טמאין ושבעה ימים טהורין משמשת רביע ימיה מתוך כ"ח ימים [ט]שמונה ימים טמאין ושמונה ימים טהורין משמשת חמשה עשר יום מתוך ארבעים ושמונה הרי ארביסר הוו אמר רב אדא בר יצחק [י]זאת אומרת ימי נדתה שאין רואה בהן עולין לספירת זיבתה דאיבעיא להו

ימי

שוטות נינהו. בתמיה: **דתניא.** לפרושי פקקות דמתניתין קאתי: **יום אחד טמא ויום אחד טהור.** כל ימיה וקמיירי כשרואה ביום: **משמשת שמיני.** ליום שראתה בו ראייה ראשונה שהרי טהורה (א) הוא שהרי בשביעי לערב טבלה ולא תראה עד תשיעי הלכך משמשת שמיני שלם לילה ויום: **ולילו עמו.** ליל (ב) אחריו נגהי תשיעי: **וארבעה לילות מתוך שמונה עשר יום.** לראייה הראשונה שהרי אשה זו לא תהא זבה לעולם שאינה רואה ג' רצופין וכשהיא רואה תשיעי תהא שומרת עשירי ותשמש בלילה ותראה בי"א ותשמור י"ב ותשמש בלילה הרי שתים ותראה בי"ג ותשמור י"ד ותשמש בלילה הרי שלשה ותראה ט"ו ותשמור ט"ז ותשמש לערב הרי ד' ובי"ז תראה ותשמור י"ח הרי כלו י"ח ולא שמשה אלא ד' לילות לבד שמיני ולילו ותשמיש אחרון אינו בתוך י"ח ולמחר בי"ט כשתראה תהא תחלת נדה שהרי שלמו י"א שבין נדה לנדה וחוזרת למנינה שאמרנו: **ואם היתה רואה.** בכל הימים הטמאים מבערב: **אינה משמשת אלא שמיני.** שלם לילה ויום אבל לא ליל של אחריו שהרי תראה בו ותהא טמאה וצריכה לשמור עשירי ובלילה לא תטבול שהרי רואה וכן עד סוף י"ח שהן י"ח עם ימי הנדות ובי"ט תהא תחלת נדה ותחזור למנינה ותשמש בשמיני וכן לעולם: **ב' ימים טמאים כו'.** כללא דמילתא כל ימים דלקמן עד סוף פירקין כשרואה מבערב: **משמשת שמיני.** שהוא משני ימים הטהורים ששביעי ושמיני טהורין הן אלא שהשביעי מהנדות וטובלת לערב ומשמשת שמיני שלם ולערב תראה שהוא תשיעי וכן א] עשירי ותשמור י"א יום לאלו שני ימים וטובלת לערב ומשמשת י"ב שלם ותראה י"ג וי"ד ותהא שומרת ט"ו ותשמש ט"ז ותראה י"ז וי"ח ותשמור י"ט דקסבר הרואה יום י"א אסור לשמש למחר ולקמן פריך ותשמש בתשסרי דהא כלו להו ימים שצריכה שימור ומ"מ ביום עשרים משמשת וכשתראה יום כ"א הרי היא תחלת נדה וחוזרת למנין זה שאמרנו: **ותשמש בתשסר.** דקיימא לן בפרק אחרון (לקמן עב:) יום אחד עשר לימי זיבה לא בעי שימור יום כנגדו וזו למה משמרת י"ט בשביל י"ח שהוא סוף זיבה: **גרגרן דתנן.** בפרק תינוקת (שם.) הרואה יום י"א וטבלה ליום שלאחריו ושמשה וראתה בו ביום בית הלל אומרים הרי זה גרגרן שלא המתין יום זה ומהך ברייתא דקתני ומשמשת יום עשרים ולא יום י"ט שמעינן דאסור להיות גרגרן ולשמש ביום י"ב עם הרואה בי"א: **רב אשי אמר.** לעולם אינו אסור והכא דתני אסור משום שראתה יום עשירי דאיהו בעי שימור לפיכך תשב י"ט הטהור ויהא שימור ליום י"ז שהוא עשירי לימי זיבה. שימור לא הוי אלא יום טהור דהכי נפקא לן יהיה(ב) מלמד שסופרת יום אחד לאחד(ג) וספירה לא הוי אלא יום טהור: **משמשת שני ימים.** אחד עשר וי"ב שהשמיני ותשיעי מי"א שבין נדה לנדה הן ועשירי שימור הוא להן ושוב אינה משמשת לעולם שהרי תהא זבה בי"ג וי"ד וט"ו וצריכה לספור ז' נקיים והיא לא תראה ז' נקיים לעולם: **יום אחד.** שמיני דכולה ברייתא בשרואה בערב: **רביע ימיה מתוך כ"ח.** שבעה ימים שאחר שבעה הטמאים של נדות היא משמשת ובשבעה השלישיים תהא זבה ובשבעה האחרונים הן ימי הספירה הרי כ"ח וביום כ"ט תהא תחלת נדה ונמצאת משמשת רביע ימיה ולהכי נקט כ"ח מפני שתחלת נדותה של זו מכ"ח לכ"ח: **ט"ו יום מתוך מ"ח.** כגון ח' הראשונים השמיני ימי זיבה ומשמונה השניים תשמור יום לשמיני שלפניו ותשמש שבעה הרי ט"ו שעברו עליה ונשארו ב' לבא מימי זיבה ושמונה השלישיים שנים מהן ימי זוב והששה תחילת נדה ושמונה הרביעיים שהן טהורים ב] הראשונים ישלים ז' ימי נדה והשבעה תשמש ועכשיו נותרו ד' ימים מימי זיבה שמונה החמשיים הרי היא זבה משלשה ראשונים וח' שלאחריהן שבעה לספירה ושמיני לתשמיש הרי ט"ו יום מתוך מ"ח וביום מ"ט כשתראה תהא תחלת נדה ותחזור למנין שאמרנו: **ארביסר הוו.** קסבר האי דמותיב שהאשה הזאת לא תשמש יום מ"ח לפי שהשמונה החמשיים שנעשית בהן זבה אין מהן אלא ד' מימי זיבה וד' האחרונים מימי נדה הן ומיהו תחלת נדה לא הוי כל זמן שלא ספרה ולא טהרה מזובה אבל להכי מהניא הך ראייה (ג) ד' האחרונים הראויין לנדות שכשיבאו שמונה טהורין שאחריהם לא יעלו שלשה הראשונים לימי הספירה לפי שהן השלמת ימי נדה וימי נדתה שאינה רואה בהן אין עולין לספירת זיבתה הלכך אין כאן אלא חמשה לספירה וכשתראה יום מ"ט סותרת וכן כל ח' השביעיים (יום) ועד שיגיע יום ס"ג לא ישלימו ימי ספירתה:

ימי

וארבעה לילות מתוך י"ח. משמע כאן בהדיא דאין נעשה זבה גדולה ולא צריכה ז' נקיים עד שתראה ג' ימים רצופין בי"א יום ולא כאותם שכתבו בשם רבינו סעדיה שצריכה שבעה נקיים אפילו ראתה בי"א ג' ימים מפוזרים:

תשמש בתשסר. וא"ת כיון דקס"ד דעשירי לא בעי שימור תקשה ליה רישא אמאי לא משמשת אלא ד' מתוך י"ח דכי ראתה בי"ז תשמש בי"ח ותו דפלוגתא היא בפרק בתרא (לקמן עב:) לרבי יוחנן עשירי בעי שימור ולר"ל לא בעי שימור ויש לומר דהא דקאמר רבי יוחנן עשירי בעי שימור היינו בימי זיבה שאסורה לשמש ביום י"א אפילו פסקה ולר"ל מותרת דעשירי כיון דאינה יכולה להיות זבה גדולה לא בעי שימור ולהכי ברישא ניחא דאסורה בי"ח דהוו בימי זיבה דאפילו ר"ל מודה דמדרבנן אסור אבל בימי נדה סבר המקשה דאפילו רבי יוחנן מודה דלא בעי שימור ולכך פריך תשמש בתשסר ומשני רב ששת גרגרן אסור דאפילו בראיית י"א צריכה שימור מדרבנן ביום י"ב לכ"ע ורב אשי אמר דאינו אסור אלא משום שראתה בעשירי וצריכה שימור לרבי יוחנן אף בימי נדה מן התורה כמו בימי זיבה ולר"ל מדרבנן:

הני ארביסר הוו. פ"ה דפריך אמאי משמשת יום מ"ח דשמונה חמישיים שהן טמאין הן ד' ימי זיבה וד' ימי נדה ושמונה טהורין שאחריהם ג' בימי נדה וחמש בימי זיבה וג' ימים הראשונים דימי נדה לא יעלו לה לספירת זיבה דאין ימי נדה עולין לספירתה דאע"ג דאינה נדה שהרי אינה חוזרת לפתח נדתה עד שתספור ז' נקיים מ"מ כיון דבימים הראוים לימי נדה הן אין עולין לספירת זיבתה וקשה לפירוש זה דא"כ תקשה ליה רישא דקתני משמשת רביע ימיה מתוך כ"ח הלא ז' שלישיים שהן טמאין היו ד' בימי זיבה וג' בימי נדה וא"כ ז' ימים טהורין שאחריהם לא יעלו לספירת זיבתה והיאך תחזור חלילה מכ"ח לכ"ח דאסורה לשמש בז' ימים טהורין של כ"ח שניים ועוד קשה דמשמע דאי הוה תני ומשמשת י"ד הוה ניחא ליה והא עד ס"ג יום לא יעלו לה ז' לספירתה כדפירש"י וא"כ היאך חוזרת חלילה ממ"ח למ"ח לכן נראה דה"פ הני י"ד הוו דבח' רביעיות אינה משמשת רק ו' דהא ח' שלישיים שהיו טמאים היו ב' בימי זיבה וששה אחריהן ימי נדה ויום ראשון מרביעיות שהן טהורין לא תשמש דהוי מז' ימי נדה ויום שני נמי לא תשמש לרב אשי דאמר לעיל עשירי בעי שימור והרי יום שני הוה שימור ליום י"ז שהוא עשירי ויום ראשון אע"ג דטהור הוי סבר המקשה דלא הוי שימור כיון דהוי מימי נדה וימים שהיא נדה גמורה אינן עולין לספירת זיבה קטנה אבל מיום מ"ח לא פריך דכיון דאינה נדה גמורה עד שתספור ז' נקיים עולין לה שפיר לכ"ע אע"פ שהן ראוין לימי נדה ולכך ניחא ליה רישא דמשמשת רביע ימיה מתוך כ"ח ומה שפרש"י דעד ס"ג לא ישלמו ימי זיבה נראה דלא דק דאינה טובלת עד ליל פ' שהרי ח' ימים שביעיים הם ששה ימי זיבה ושני ימי נדה ושמיניים הטהורים הן ה' בימי נדה וג' בימי זיבה ותשיעיים הטמאות כל ח' ימי זיבה והעשיריים ז' לספירת נקיים: (ד) **ולמאי** ג]דמשנה הש"ס ימי לידה וימי נדה א"כ לר"ת דפסק(ד) דימי לידתה שאינה רואה בהן אין עולין לספירת זיבתה(ה) (וה"ה) ולפרש"י דימים הראויים לימי נדה אין עולין אין תקנה לנשים בזמן הזה דהוי כלהון ספק זבות וצריכות ז' נקיים ופעמים דקיימי בימים הראויים לנדה ולא עלו לה לספירתה ומיהו לפירוש רש"י אתי שפיר דהוא פסק דימי לידה עולין לימי ספירתה ולר"ת נמי ימי נדה דווקא אין עולין אבל ימים הראויין עולין שפיר:

אלא

מסורת הש"ס

(א) [לקמן עב.], (ב) [ויקרא טו], (ג) [לקמן עג.], (ד) [לעיל לז. ד"ה אביי], (ה) מהר"ס מ"ז,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה משמשת וכו' טהורה היא שהרי: (ב) ד"ה ולילו עמו ליל של אחריו: (ג) ד"ה ארביסר וכו' הך ראייה דד' האחרונים: (ד) תום' ד"ה הני וד"ה ולמאי דמשוה הש"ס ימי לידה הד"א:

גליון הש"ס

גמ' משמשת שמיני ולילו עמו. ע' בהרא"ש בפ' בנות כותים סי' א':

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה משמשת שמיני שהוא וכו' וכן עשירי ותשמור יום י"א וכו' כצ"ל: ב] ד"ה ט"ו יום וכו' ושמנה הרביעיים שהן טהורים הראשון ישלים ז' וכו' כצ"ל: ג] תד"ה ולמאי דמשנה כו'. מלת דמשנה נמחק ונ"ב דמשוה וכו' כצ"ל: ד] בעין משפט אות ז'. נ"ב ויעו"ש בה"ה הלכה י' וי"א ודו"ק:

עין משפט
נר מצוה

ס א מיי' פ"ז מהלכות איסורי ביאה הלכה יד:
סא ב מיי' שם הלכה טו:
סב ג מיי' שם פ"ו הלכ' יז יח:
סג ד מיי' שם פ"ז הלכה טז:
סד ה מיי' שם הלכה יז:
סה ו מיי' שם הלכה יח:
סו ז מיי' שם הלכה יט ד]:
סז ח מיי' שם הלכה כ והלכ' כא:
סח ט י מיי' שם הלכה כב:

תום' הרא"ש

שמיני ולילו וד' לילות מתוך י"ח מכאן משמע דאם ראתה ג' ימים בתוך י"א יום שבין נדה לנדה אם אינם רצופין אינה זבה גדולה לאפוקי מרב סעדיה שכתב שאם ראתה ג' ימים בימי זיבה אפילו היו מפוזרין צריכין ז' נקיים והגיה ר"ת ושיבוש הוא דאחרים כתבוהו ותלו בשמו דאטו רב סעדיה מי חתים עליה: **ותשמש** בתשסר. ותימה כיון דס"ד דעשירי לא בעי שימור א"כ תיקשי ליה דאשה משמשת ד' לילות ולא יותר ואמאי הא כי ראתה יום שבעה עשר תשמש ביום י"ח. עוד דפלוגתא היא דר"י ור"ל בפרק תינוקת ולר' יוחנן בעי שימור [וי"ל דהא דקאמר ר' יוחנן עשירי בעי שימור] היינו דוקא בתוך ימי זיבתה שאסורה לשמש ביום י"ח אפי' פוסקת בו ולר"ל מותרת דדוקא תשיעי שיכול לבא לידי זבה גדולה בעי שימור אבל עשירי שאינו יכול לבא לידי זבה גדולה לא בעי שימור אבל בימי נדה אפי' ר' יוחנן מודה דלא בעי שימור. הלכך פריך ותשמש בתשסר אבל השתא ניחא ליה דאסור לשמש ביום י"ח דהיינו בימי זיבה ואפי' ר"ל מודה דמדרבנן אסור. ורב ששת משני דמדרבנן אסור דאפי' (בראייתה י"א יום) [בראה ביום י"א גופא] צריכה לשמור מדרבנן ביום י"ב לכ"ע ורב אשי [אמר] גרגרן מותר ואינו אסור אלא מחמת יום עשירי שראת' הלכך צריכה שימור אף בימי נדה לר' יוחנן מן התורה כימי זיבה ולר"ל מדרבנן: **הני** ארביסר הוו. פרש"י דפריך אמאי תשמש יום מ"ח דהא ח' חמשיים שהם טמאים הם ד' בימי זיבה וד' בימי נדה וח' טהורים שאחריהן ג' בימי נדה וה' בימי זיבה ולא יעלו לה לספירת זבה דימי נדה אינן עולין לספירת זבה. וקשה לפי' דא"כ תקשי ליה רישא משמעת רביע ימיה מתוך כ"ח יום והלא ז' שלישיים שהם טמאים הם ד' בימי זיבה וג' בימי נדה וא"כ ז' ימים שאחריהן שהיו טהורין לא עלו לספירת זבה והיאך תחזור חלילה מכ"ח לכ"ח הלא לא תוכל לשמש ביום ז' טהורין הראשונים של כ"ח השניים. ותו דמשמע דאי הוה תני משמשת י"ד יום הוה ניחא ליה ואמאי והא עד ס"ג יום לא ישלימו לה ז' לספירת זבה כדפרש"י וא"כ היאך חוזרת חלילה ממ"ח ליום למ"ח יום. אלא נראה לפרש דפריך ארביסר הוו משום דח' שלישים שהיו טמאים היו שני ימים בימי זיבה וששה בימי נדה ושמונה טהורין שאחריהן הראשון הוא להשלים ז' ימים נדה ועוד צריכה יום אחד לשמור לשני ימים שראתה בימי זיבה ולא נשאר לשימוש אלא ששה ימים אלמא ש"מ ימי נדה גמורה עולין לספירת זבה קטנה ופריך לרב אשי דלעיל דאמר עשירי בעי שימור: